

ARBETSORDNING FÖR KOMMUNFULLMÄKTIGE

Utöver det som föreskrivs om kommunfullmäktige, nedan kallat fullmäktige, i lag eller annan författning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning. Kommunallagen förkortas nedan KL

Sammanträdet inleds med allmänhetens frågestund.

§ 1

Antal ledamöter (KL kap 5 §§ 1-4)

Fullmäktige har 21 ledamöter.

§ 2

Presidium (KL kap 5 § 6)

De år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer fullmäktige bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande (presidium).

Presidievalen skall förrättas på ett sammanträde som hålls före utgången av december.

Vid valet bestämmer fullmäktige tiden för uppdragen.

Viceordförandena skall biträda ordföranden i uppgiften att planera och leda sammanträdet i den mån ordföranden anser det behövs.

§ 3

Tills presidievalen har förrättats, tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i fullmäktige längst tid (ålderspresidenten).

Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, skall den äldste av dem vara ålderspresident.

§ 4

Om ordföranden eller någon av vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidiepost, bör fullmäktige så snart det kan ske välja en annan ledamot för återstoden av tjänstgöringstiden för den som har avgått.

Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget, fullgör ålderspresidenten ordförandens uppgifter.

§ 5

Fullmäktigeberedningar (KL kap 3 § 7)

Fullmäktige får tillsätta ett eller flera särskilda beredningar för beredning av ett visst ärende eller behandling av en viss fråga.

Fullmäktige skall genom särskild instruktion fastställa beredningarnas arbetsområden och arbetssätt.

Fullmäktige bestämmer för varje tillfälle antalet ledamöter och ersättare i en beredning, tillsätter ordförande och vice ordförande samt mandattiden för denna.

En fullmäktigeberedning skall hos fullmäktige göra framställningar och framlägga förslag inom sitt arbetsområde. Kommunstyrelsen skall tillhandhålla den expertkunskap som erfordras för att beredningarna skall kunna fullgöra sina uppgifter. Kommunstyrelsen skall utse sekreterare till beredningarna.

En fullmäktigeberedning får från kommunens nämnder och anställda begära in de upplysningar och de yttranden som behövs för att beredningen skall kunna fullgöra sina uppgifter.

För fullmäktigeberedningar skall i tillämpliga delar gälla vad som i Kommunallagen är föreskrivet om nämnder i fråga om tidpunkt för sammanträden, beslutförhet och protokoll. I stället för protokoll får mötesanteckningar föras.

§ 6

Tid och plats för sammanträden (KL kap 5 §§ 7, 8 och 10)

Fullmäktige håller ordinarie sammanträde i månaderna februari, april, maj, juni, september, oktober, november och december. För varje år bestämmer fullmäktige dag och tid för sammanträdena.

De år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet sammanträder nyvalda fullmäktige första gången i oktober.

Avgående fullmäktige bestämmer dagen och tiden för första sammanträdet med nyvalda fullmäktige.

§ 7

Extra sammanträde

Ett extra sammanträde hålls på den tid som ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena.

En begäran om ett extra sammanträde skall göras skriftligen hos ordföranden och skall innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlade på det extra sammanträdet.

§ 8

Inställt sammanträde

Om det föreligger särskilda skäl för det, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde skall ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde skall ändras, låter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet. Uppgift om beslutet skall snarast tillkännages på lämpligt sätt.

§ 9

Fullmäktiges ordinarie sammanträdesplats är Tingshuset i Kopparberg.

Ordföranden får efter samråd med vice ordförandena bestämma annan plats för ett visst sammanträde.

§ 10

Fullmäktige beslutar särskilt om i vilken eller vilka ortstidningar som annonsering om sammanträde skall ske. Annonsering skall även ske på kommunens webbplats.

Fullmäktige bestämmer i vilken utsträckning uppgift om de ärenden som skall behandlas skall införas i ortstidningen/ortstidningarna och på kommunens webbplats. Om särskilda skäl föreligger får dock ordföranden inför ett visst sammanträde begränsa annonseringen i ortstidningarna samt på kommunens webbplats.

§ 11

Förlängning av eller fortsatt sammanträde

Om fullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen, kan fullmäktige besluta att förlänga tiden för sammanträdet.

Fullmäktige kan också besluta att avbryta sammanträdet och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige genast när och var sammanträdet skall fortsätta.

Om fullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde utfärdar ordföranden en kungörelse om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt.

Om sammanträdet skall fortsätta inom en vecka, behöver någon kungörelse inte utfärdas. I ett sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

§ 12

Ärenden och handlingar till sammanträdena

Ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena när fullmäktige skall behandla ett ärende om ej annat följer av lag.

§ 13

Kommunstyrelsens och övriga nämnders förslag till beslut eller yttranden de ärenden som tagits in i kungörelsen bör tillställas varje ledamot och ersättare före sammanträdet.

Ordföranden bestämmer i vilken omfattning övriga handlingar i ett ärende skall tillställas ledamöter och ersättare före sammanträdet.

Handlingarna i varje ärende bör finnas tillgängliga för allmänheten i sammanträdeslokalen under sammanträdet.

Interpellationer och frågor bör tillställas samtliga ledamöter och ersättare före det sammanträde vid vilket de avses bli ställda.

§ 14

Anmälan om hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare (KL kap 5 §§ 12–17)

En ledamot som är hindrad att delta i ett helt sammanträde eller i en del av sammanträdet skall snarast anmäla detta till fullmäktiges sekreterare. Fullmäktiges sekreterare låter kalla in den ersättare som står i tur att tjänstgöra.

§ 15

Om en ledamot utan föregående anmälan uteblir från ett sammanträde eller hinder uppkommer för en ledamot att vidare delta i pågående sammanträde, kallar ordföranden in den ersättare som är tillgänglig och står i tur att tjänstgöra.

Ledamoten är skyldig att anmäla till sekreteraren om ledamoten avbryter sin tjänstgöring.

§ 16

Det som sagts om ledamot i §§ 14 och 15 gäller också för ersättare som kallats till tjänstgöring.

§ 17

Ordföranden bestämmer, när en ledamot eller en ersättare skall träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl för det bör dock inträde ske under pågående handläggning av ett ärende.

§ 18

Upprop

En uppropslista som utvisar de ledamöter och ersättare som tjänstgör skall finnas tillgänglig under hela sammanträdet.

I början av varje sammanträde låter ordföranden förrätta upprop enligt uppropslistan.

Upprop förrättas också i början av varje ny sammanträdesdag, vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anser att det behövs.

§ 19

Protokollsjusterare (KL kap 5 § 61)

Ordföranden bestämmer tiden och platsen för justering av protokollet från sammanträdet.

Sedan uppropet har förrättats enligt § 17, väljer fullmäktige två ledamöter att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet och att i förekommande fall biträda ordföranden vid röstsammanräkningar. Fullmäktige väljer därefter en ledamot att utgöra ersättare för de två ledamöter som valts att jämte ordföranden justera protokollet från sammanträdet.

§ 20

Turordning för handläggning av ärendena

Fullmäktige behandlar ärendena i den turordning som de har tagits upp i kungörelsen.

Fullmäktige kan dock besluta om ändrad turordning för ett eller flera ärenden.

Ordföranden bestämmer, när under ett sammanträde ett ärende skall behandlas som inte finns med i kungörelsen.

Fullmäktige får besluta att avbryta handläggningen av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta det senare under sammanträdet.

§ 21

Yttranderätt (KL kap 4 § 18 första stycket och § 19, kap 5 §§ 21, 22, 31 53 och 56)

Rätt att delta i överläggning har

- ordföranden och vice ordförandena i en nämnd eller gemensam nämnd vid behandling av ett ärende där nämndens verksamhetsområde berörs.
- ordföranden och vice ordförandena i en fullmäktigeberedning, när fullmäktige behandlar ett ärende som beredningen handlagt.
- ordföranden i en nämnd eller i en fullmäktigeberedning eller någon annan som besvarar en interpellation eller en fråga när överläggning hålls med anledning av svaret.
- styrelsen ordföranden i ett sådant företag som avses i KL kap 3 §§ 17 och 18, när fullmäktige behandlar ett ärende som berör förhållandena i företaget.

§ 22

Revisorerna skall ges tillfälle att delta i överläggningen när fullmäktige behandlar revisionsberättelsen och årsredovisningen.

Revisorerna får delta i överläggningen när fullmäktige behandlar ett ärende som berör revisorernas egen förvaltning.

§ 23

Ordföranden låter efter samråd med vice ordförandena i den utsträckning som det behövs kalla ordförandena och vice ordförandena i nämnderna och fullmäktigeberedningarna, revisorerna samt anställda hos kommunen för att lämna upplysningar vid sammanträdena. Detsamma gäller utomstående sakkunniga.

Ingår kommunen i en samverkan genom gemensam nämnd får ordföranden efter samråd med vice ordförandena i den utsträckning som det behövs kalla ordföranden och vice ordföranden i den gemensamma nämnden och anställda i de samverkande kommunerna för att lämna upplysningar vid sammanträdena.

Om fullmäktige inte beslutar något annat, bestämmer ordföranden efter samråd med vice ordförandena i vilken utsträckning de som har kallats för att lämna upplysningar på ett sammanträde får yttra sig under överläggningarna.

§ 24

Kommunchefen får delta i överläggningen i alla ärenden.

Fullmäktiges sekreterare får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.

§ 25

Talarordning och ordning vid sammanträdet

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar får ordet i den ordning i vilken han eller hon anmält sig och blivit uppropad.

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar har också rätt till ett kort inlägg på högst två minuter för en replik med anledning av vad en talare anfört. Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet och då begäran om att få göra inlägget framställs.

Om någon i sitt yttrande skulle avlägsna sig från ämnet och inte efter tillsägelse av ordföranden rättar sig får ordföranden ta från honom ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under hans anförande.

Ordföranden kan utvisa den som uppträder störande och ej rättar sig efter tillsägelse.

Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får ordföranden ajournera eller upplösa sammanträdet.

§ 26

Yrkanden

När fullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats korrekt.

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller återtas om inte fullmäktige beslutar medge det enhälligt.

Om ordföranden anser att det behövs skall den ledamot som har framställt ett yrkande avfatta det skriftligt.

§ 27

Deltagande i beslut (KL kap 4 § 20 första stycket)

En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut, skall anmäla detta till ordföranden, innan beslutet fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet om fullmäktige fattar det med acklamation.

§ 28

Omröstning (KL kap 4 § 20 andra stycket, kap 5 §§ 42–44 och 46, samt Lag (1992:339 om proportionellt valsätt § 2)

När omröstningar genomförs, biträds ordföranden av de två ledamöterna som har utsetts att justera protokollet.

Omröstning genomförs så, att ledamöterna avger sina röster efter upprop. Uppropet sker enligt uppopslistan.

Ordföranden avger alltid sin röst sist.

Sedan omröstningen har avslutats, befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning skall en ny omröstning genomföras omedelbart.

§ 29

En valsedel som avlämnas vid en sluten omröstning skall uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, enkel och sluten.

En valsedel är ogiltig om den

- upptar namnet på någon som inte är valbar,
- upptar fler eller färre namn än det antal personer som skall väljas,
- upptar ett namn som inte klart utvisar vem som avses.

Det som sagts nu gäller inte vid val som sker med tillämpning av proportionellt valsätt. För sådana val finns särskilda föreskrifter i lag.

§ 30

Motioner (KL kap 5 § 23 punkt 2)

En motion

- skall vara skriftlig och undertecknad av en eller flera ledamöter.
- får inte ta upp ämnen av olika slag.
- väcks genom att den ges in till kommunkansliet eller vid sammanträde med fullmäktige..

En ersättare får väcka en motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot vid ett sammanträde.

Kommunstyrelsen skall två gånger varje år redovisa de motioner som inte beretts färdigt. Redovisningen skall göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

§ 31

Företagens initiativrätt (KL kap 3 § 17 och kap 5 § 23 punkt 6)

Styrelsen i ett sådant företag som avses i KL kap 3 §§ 17 och 18, får väcka ärenden i fullmäktige om sådana ärenden som företaget är skyldigt att se till att fullmäktige får ta ställning till.

§ 32

Interpellationer (KL kap 5 §§ 49-53)

En interpellation skall

- vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot.
- bör ges in till kommunkansliet femton dagar före det sammanträde vid vilket ledamot avser att ställa den.

Interpellation får ställas av ledamöterna och riktas till ordföranden i en nämnd, ett utskott eller en fullmäktigeberedning.

En ersättare får lämna in en interpellation under ett sammanträde, om ersättaren tjänstgör som ledamot vid sammanträdet.

En interpellation bör besvaras senast under det sammanträde som följer närmast efter det då interpellationen ställdes.

Ett svar på en interpellation skall vara skriftligt. Uppgift om att interpellationssvar kommer att lämnas vid visst sammanträde bör tas in i kungörelsen.

Den ledamot som har ställt interpellationen bör få del av svaret dagen före den sammanträdesdag, då svaret skall lämnas.

Om en interpellation avser förhållandena i ett sådant företag som avses i KL kap 3 §§ 17 och 18, får den ordförande till vilken interpellationen har ställts överlämna till en av fullmäktige utsedd ledamot i företagets styrelse att besvara interpellationen.

Ordföranden i en nämnd, ett utskott och en fullmäktigeberedning till vilken interpellationen ställts, får överlåta besvarandet av interpellationen till ordföranden i kommunstyrelsen eller annan nämnd i ett kommunalförbund där kommunen är medlem, om denne på grund av sitt uppdrag har särskilda förutsättningar att besvara interpellationen.

En ersättare som har ställt en interpellation får delta i överläggningen då svaret på interpellationen behandlas oberoende av om ersättaren tjänstgör vid sammanträdet eller inte.

§ 33

Frågor (KL kap 5 §§ 54–56)

En fråga skall

- vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot.
- ges in till kommunkansliet senast femton dagar före det sammanträde vid vilket ledamoten avser att ställa den.

Vad som sägs i § 32 gäller i tillämpliga delar också på fråga. Svar på frågan behöver dock inte vara skriftligt.

En fråga bör besvaras under det sammanträde vid vilken den har ställts.

§ 34

Beredning av ärendena (KL kap 5 §§ 26–34)

Om fullmäktige inte beslutar något annat, avgör kommunstyrelsen hur de ärenden som fullmäktige skall behandla skall beredas.

Kommunstyrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden.

§ 35

Återredovisning från nämnderna (KL kap 3 § 15)

Fullmäktige beslutar om omfattningen och formerna för nämndernas återredovisning av uppdrag som fullmäktige lämnat. Närmare bestämmelser härom anges i respektive nämnds reglemente.

§ 36

Prövning av ansvarsfrihet och anmärkning (KL kap 5 §§ 25 a och 31)

Presidiet bereder frågor och ärenden om ansvarsfrihet och anmärkning.

§ 37

Valberedning

På det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige väljer fullmäktige en valberedning för den löpande mandatperioden.

Valberedningen består av en ledamot och en ersättare för varje politiskt parti som är representerat i fullmäktige.

Bland ledamöterna väljer fullmäktige vid samma tillfälle en ordförande och en vice ordförande för den tid som de har valts att vara ledamöter.

Valberedningen skall lägga fram förslag i alla valärenden som fullmäktige skall behandla med undantag av val av fullmäktiges presidium, valberedning eller fyllnadsval som inte är ordförandeval.

Fullmäktige kan dock besluta att förrätta även ett annat val utan föregående beredning.

Valberedningen bestämmer själv sina arbetsformer.

§ 38

Beredning av revisorernas budget

Presidiet bereder revisorernas budget.

§ 39

Beredning av revisorernas budget i kommunalförbund

Ordföranden, eller i förekommande fall presidiet, skall i samband med beredningar av revisorernas budget i kommunalförbund, samråda med kommunstyrelsens allmänna utskott.

§ 40

Protokollsjustering (KL kap 5 §§ 61–62)

Protokollet justeras av ordföranden och två ledamöter.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som ordföranden har lett.

Fullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet skall justeras omedelbart. Paragrafen skall redovisas skriftligt innan fullmäktige justerar den.

§ 41

Reservation (KL kap 4 § 22)

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, skall ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen skall lämnas till sekreteraren dagen före den tidpunkt som har fastställts för justering av protokollet.

§ 42

Expediering och publicering

Utdrag ur protokollet skall tillställas de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

Kommunstyrelsen och kommunens revisorer skall dock alltid tillställas hela protokollet.

Ordföranden undertecknar och sekreteraren kontrasignerar fullmäktiges skrivelser och de andra handlingar som upprättas i fullmäktiges namn om inte fullmäktige beslutar annat.

§ 43

Protokollet skall utöver de i KL kap 5 § 62 uppställda kraven på tillkännagivande även inom samma tid publiceras på kommunens webbplats.

§ 44

Medborgarförslag (KL kap 5 § 23)

Den som är folkbokförd i kommunen får väcka ärende i fullmäktige.

Ett medborgarförslag skall vara skriftligt och undertecknat av en eller flera personer och får endast omfatta ett ärende per förslag. Namnförtydligande, adress och telefonnummer skall anges.

Ett medborgarförslag kan bara sakbehandlas av fullmäktige om det ligger inom fullmäktiges befogenhetsområde.

Förslag väcks genom att det lämnas in till antingen kommunens kansli eller direkt till fullmäktiges presidium vid fullmäktiges sammanträde.

Fullmäktige kan i vissa fall överlåta till kommunstyrelsen eller annan nämnd att besluta i ärendet. Förslagsställaren skall i så fall underrättas om vilken nämnd som i fortsättningen kommer att handlägga ärendet. Om fullmäktige har överlåtit ärendet till en nämnd, gäller inte nedanstående bestämmelser i denna paragraf då de avser handläggning i fullmäktige.

Fullmäktige skall fatta beslut inom ett år från det att förslaget väcktes.

Förslagsställaren skall ha rätt att yttra sig i fullmäktige när förslaget behandlas och skall därför underrättas en vecka innan och samtidigt erhålla kommunstyrelsens förslag till beslut.

Kommunstyrelsen skall två gånger om året redovisa de medborgarförslag som inte beretts färdigt. Redovisningen skall göras på fullmäktiges ordinarie sammanträde i maj och november.

§ 45

Allmänhetens frågestund

Vid ordinarie fullmäktigesammanträde har allmänheten möjlighet att ställa en eller flera frågor genom ett inlägg på högst fem minuter per person.

En fråga får inte avse ärende som rör myndighetsutövning mot enskild person.

Fullmäktige kan hänskjuta en fråga till nästa ordinarie sammanträde.

§ 46

Gruppledare

Samtliga politiska partier representerade i fullmäktige äger rätt att utse en gruppledare. Fullmäktige beslutar om ekonomiska förmåner och villkor för gruppledare.

Politiska partier vilka utser gruppledare, skall anmäla denna person till fullmäktiges sekreterare.

Ett parti kan överlåta sitt gruppledarskap till en gemensam gruppledare med ett eller flera andra partier.

Gruppledare utses för samma tidsperiod som ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige.

Denna arbetsordning antogs av kommunfullmäktige vid sammanträde den 20 november 2014 § 80 och träder i kraft från och med den 1 januari 2015.

Reviderad version av arbetsordningen antogs av kommunfullmäktige vid sammanträde den 9 december 2015 § 118, vilken träder i kraft från och med den 1 januari 2016.

Reviderad version av arbetsordningen antogs av kommunfullmäktige vid sammanträde den 17 november 2015 § 105, vilken träder i kraft från och med den 1 januari 2017.

Reviderad version av arbetsordningen antogs av kommunfullmäktige vid sammanträde den 14 juni 2018 § 38, vilken träder i kraft från och med den 1 juli 2018.

Reviderad version av arbetsordningen antogs av kommunfullmäktige vid sammanträde den 18 oktober 2018 § 54.

Reviderad version av arbetsordningen antogs av kommunfullmäktige vid sammanträde den 13 december 2018 § 84.